

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

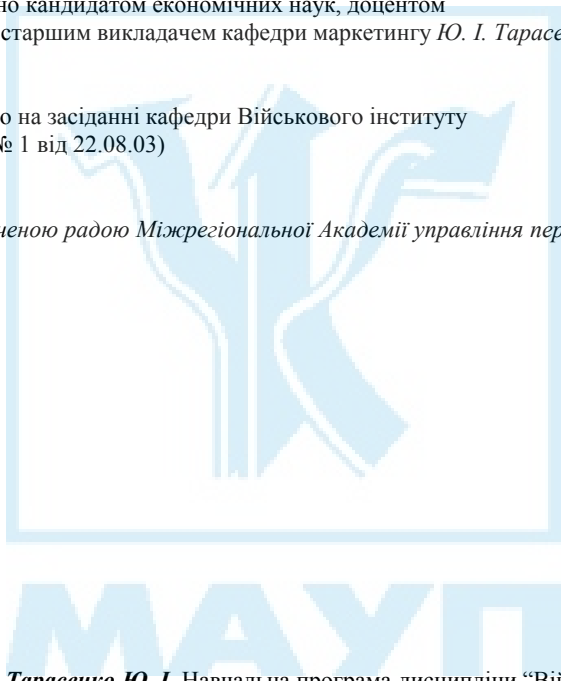
МАУП

Київ 2004

Підготовлено кандидатом економічних наук, доцентом
Л. М. Гурч, старшим викладачем кафедри маркетингу *Ю. І. Тарасенком*

Затверджено на засіданні кафедри Військового інституту
(протокол № 1 від 22.08.03)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Гурч Л. М., Тарасенко Ю. І. Навчальна програма дисципліни “Військова логістика” (для спеціалістів). — К.: МАУП, 2004. — 12 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Військова логістика”, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2004

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основна мета курсу “Військова логістика” — сформувати у майбутніх військових спеціалістів системні знання і розуміння концептуальних основ логістики, теорії та практики розвитку цього напрямку, а також виробити навички самостійної роботи при засвоєнні навчального матеріалу.

Предметом вивчення курсу є загальні закономірності розвитку логістичних систем, особливості й тенденції управління і оптимізації матеріальних та інших потоків і пов’язаних з їх обслуговуванням витрат.

Військово-промисловий комплекс (ВПК) України — один із суб’єктів промислового ринку, що функціонує в умовах сучасних ринкових відносин. Використання логістики в сучасній економічній науці й діловій практиці сприятиме виявленню нових можливостей раціонального розв’язання завдань з удосконалення методів управління підприємствами ВПК, створенню значних конкурентних переваг на ринку озброєння.

Завдання курсу “Військова логістика” — сформувати у студентів чітке уявлення про основи логістики, її концепції і можливості використання у практичній діяльності підприємств та організацій ВПК; сприяти глибокому розумінню проблем, пов’язаних з удосконаленням діяльності суб’єктів ринку, використанням можливостей логістики у військовій справі.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- основні науково-теоретичні положення стратегії і тактики логістики, її принципи, кінцеву мету, функції, зв’язок з ринковим середовищем;
- ознаки логістичних систем, їх властивості, види, класифікацію, різновиди принципів схем;
- методика розв’язання найважливішого завдання функціонування логістичних систем у підприємствах ВПК;
- як логістика взаємодіє з різними функціональними системами; основи управління, виявлення, аналізу і оцінки явищ, що відповідають основним етапам реального процесу руху матеріальних потоків від виробничих підприємств до кінцевих споживачів, і фактори впливу на них;
- сутність концепції різних функціональних видів логістики, чинники взаємодії логістики з транспортом, принципи та способи (методи) вибору логістичних каналів і форм товаропросування;

- забезпечення раціонального та ефективного використання матеріально-технічної бази ВПК, торгівлі, транспорту та інших складових інфраструктури ринку озброєння;
- види, особливості управління товарними запасами, системи контролю й методи управління запасами;
- роль інформаційного забезпечення у функціонуванні логістичних систем, види, принципи побудови логістичних інформаційних систем; логістичний сервіс, методика визначення оптимального рівня сервісного обслуговування;
- системний підхід до управління, раціональної організації виробничо-технологічних процесів у сферах виробництва і торгівлі.

Система контролю навчального процесу передбачає використання різноманітних форм: експрес-опитування, опитування на семінарах і практичних заняттях, написання наукових доповідей, рефератів, курсових робіт у системі поточного контролю; складання іспиту в системі підсумкового контролю.

Критерії оцінки здобутих знань: науковий рівень знання матеріалу, аргументація, переконливість, вільність володіння матеріалом, творчість і самостійність при розгляді проблемних питань, взаємозв'язок дисципліни, що вивчається з іншими навчальними дисциплінами і практикою, активність на заняттях.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ВІЙСЬКОВА ЛОГІСТИКА”

№ пор.	Назва розділу і теми
	<i>I. Наукові основи логістики</i>
1	Логістика — інструмент розвитку ринкової економіки
2	Концептуальні основи логістики
3	Стратегія і планування в логістиці
	<i>II. Логістичний підхід до управління процесами підприємств ВПК</i>
4	Сучасний стан ВПК України
5	Закупівельна логістика
6	Виробнича логістика
7	Логістика запасів
8	Збутова логістика
9	Транспортна логістика
10	Інформаційна логістика
11	Сервіс у логістиці

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ВІЙСЬКОВА ЛОГІСТИКА”

Розділ I. Наукові основи логістики

Тема 1. Логістика — інструмент розвитку ринкової економіки

Поняття і сутність логістики. Передумови, причини й етапи розвитку логістики. Походження терміна “логістика”, його сучасні визначення. Функції логістики. Понятійний апарат термінології логістики. Види логістики. Парадигми логістики. Перспективи впровадження логістики в Україні.

Література [3–5; 8; 17]

Тема 2. Концептуальні основи логістики

Об’єкти дослідження в логістиці. Поняття матеріального потоку і логістичної операції; види показників, що їх характеризують. Характеристика основних принципів логістики.

Еволюція концепцій логістики. Види і характеристика логістичних концепцій. Новизна логістики. Функціональний зв’язок логістики з маркетингом, фінансами і плануванням. Основні вимоги до логістики. Компроміси між структурними підрозділами.

Література [4; 5; 7; 8; 10]

Тема 3. Стратегія і планування в логістиці

Універсальний характер концепцій і методології логістики для розв’язання завдань економічного розвитку суб’єктів ринкових відносин. Застосування концепцій і методології логістики для розробки рекомендацій з формування й оптимізації економічних систем на макро- та мікрорівні. Планування логістичної системи підприємства. Логістична місія і навколишнє середовище. Місце логістичного менеджменту на підприємстві й фактори навколишнього середовища логістики. Поняття стратегії і тактики логістичної системи. Етапи розробки стратегії в логістичній системі.

Література [1; 4; 12; 13]

Розділ II. Логістичний підхід до управління процесами підприємств ВПК

Тема 4. Сучасний стан ВПК України

Початкові умови створення ВПК України. Стан ВПК на сучасному етапі розвитку. Структурна перебудова ВПК. Шляхи оптимізації діяльності ВПК. Державне регулювання виробництва і поширення військово-технічного співвиробництва. ВПК України — експортний потенціал держави.

Література [4; 6; 7; 11]

Тема 5. Закупівельна логістика

Завдання і цілі закупівельної логістики у військовій галузі. Типові логістичні активності в управлінні закупівлями. Закупівельні служби на підприємствах ВПК з позицій логістики. Інформаційно-аналітичне забезпечення закупівельної логістики. Фактори, які враховують при плануванні закупівельного проекту. Вибір постачальника. Методи закупівель. Оптимізація рішень у закупівельній логістиці. Ефективність комерційних угод і зв'язків. Інформаційне забезпечення, впровадження комплексних систем в управління закупівлями і збутом. “Інкотермз-2000”.

Література [2; 6; 7; 11; 14]

Тема 6. Виробнича логістика

Сучасне виробництво і логістика підприємств ВПК. Цілі й шляхи підвищення ефективності управління матеріальними та іншими потоками на виробництві продукції військового призначення. Логістичний менеджмент виробництва. Розвиток мікрологістичних концепцій і систем у виробництві. Формування оптимальної виробничої програми.

Література [3; 4; 9; 14; 16]

Тема 7. Логістика запасів

Поняття запасів у логістиці. Мотивація формування і причини створення запасів.

Ознаки класифікації і функції запасів у логістиці. Логістичні витрати і зниження ризиків, пов'язаних з утриманням запасів. Планування і нормування запасів. Основні системи управління запасами та їх порівняльна характеристика. Управління запасами згідно із системами “Kanban”, “точно у строк” (just-in-time), MRP та ін. Структуризація об'єктів складування, ABC- та XYZ-аналіз.

Література [1; 2; 4; 7; 10]

Тема 8. Збутова логістика

Сутність, основні положення, функції розподільчої логістики. Інтегрована торговельна логістика. Обслуговування споживача з позицій логістики: компоненти, елементи, критерії. Логістичні канали і логістичні ланцюжки. Вплив окремих факторів на складання логістичних ланцюжків. Планування дистрибуторських систем; спеціалізація на асортимент. Логістичні посередники в дистрибуції, їх класифікація, функції торговельних посередників. Логістичні рішення, пов'язані зі зберіганням товарів на складах; основні проблеми складування в логістиці. Сучасні тенденції розвитку: механізація, автоматизація і комп'ютеризація. Співробітництво, конфлікти, конкуренція, координація та інтеграція каналів розподілу. Дослідження ринків збуту. Логістика як фактор підвищення конкурентоспроможності.

Література [4; 5; 8; 9; 15; 16]

Тема 9. Транспортна логістика

Роль і завдання транспортної логістики. Вибір економічного виду транспорту; політика транспортних організацій з позицій логістики. Техніко-економічні показники роботи автомобільного транспорту. Вплив транспорту на характеристику та показники комерційної діяльності підприємств ВПК. Критерії вибору транспорту і основні рішення управління при транспортуванні.

Оптимізація поставки товарів. Маршрути перевезення товарів: методика обґрунтування і вибору. Транспортна характеристика вантажу; сучасні системи вантажних перевезень та інформаційно-комп'ютерної підтримки. Розробка оптимальних шляхів ланковості товароруху із застосуванням різних методів.

Література [2; 4; 6; 7; 9]

Тема 10. Інформаційна логістика

Поняття інформаційного потоку, види і класифікація з позицій логістики. Логістичні інформаційні системи. Концепція інформаційної системи в логістиці: класифікація, сучасні аспекти розвитку, архітектура, цілі. Позиціонування інформації в логістиці. Види логістичних підсистем і їх елементи. Сучасні інформаційні технології в логістиці. Штрих-кодування. Ідентифікація штрихових кодів транспортних одиниць. Електронний обмін даними (ЕДЕ). Дистанційний доступ і комунікації. Системи управління замовленнями і підтримки прийняття рішень. Сучасні логістичні інформаційно-комп'ютерні технології і перспективи їх ефективного застосування у ВПК.

Література [4; 5–7; 11]

Тема 11. Сервіс у логістиці

Поняття логістичного сервісу. Об'єкти логістичного сервісу. Особливості характеристик логістичних послуг. Забезпечення якості послуг. Якість сервісу і дефіцит товарів. Перед- і післяпродажне обслуговування в системах логістичного сервісу. Послуги як засіб підвищення конкурентоспроможності учасників логістичної системи. Організація логістичного обслуговування. Надійність обслуговування. Рівень логістичного обслуговування і його зв'язок з витратами на обслуговування. Методика добору варіантів сервісного обслуговування в логістичних системах; моделювання і оптимізація рівня логістичного сервісу.

Література [1; 4; 7; 10; 16]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольну роботу студенти виконують у вигляді реферату, що складається з двох частин: теоретичної, де висвітлюються теоретичні аспекти вибраної теми, і практичної, де наводиться приклад застосування теоретичних аспектів у господарській діяльності підприємств ВПК України.

Доцільно виконувати роботу на прикладі і з використанням даних підприємства (фірми) за місцем роботи студента. Для розв'язання вибраного студентом завдання рекомендується використовувати інструктивні та методичні документи, які застосовують відповідні служби підприємства.

Тему контрольної роботи студенти узгоджують з викладачем за наведеним далі переліком.

Контрольна робота повинна містити такі розділи:

1. Вступ (одна сторінка).
2. Теоретична частина (7–10 сторінок).
3. Практична частина (3–5 сторінок).
4. Висновки (одна сторінка).
5. Список використаної літератури (щонайменше 10 найменувань).
6. Додатки.

Загальний обсяг контрольної роботи — 15–20 сторінок (формату А4) друкованого або рукописного тексту. Контрольну роботу слід оформлювати згідно з методичними рекомендаціями з підготовки й оформлення контрольних завдань і робіт, що діють у МАУП.

Перед написанням контрольної роботи рекомендується виписати ключові слова і розкрити їх зміст.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Військова логістика у сфері послуг.
2. Особливості просування продукції на ринку озброєння.
3. Вплив зовнішніх факторів на укладення договорів і постачання товарів.
4. Післяпродажне обслуговування комплексів озброєння в системах логістичного сервісу.
5. Інформаційні технології в логістиці та їх використання при дослідженні ринку товарів військового призначення.
6. Транспортна логістика при функціонуванні підприємств ВПК.
7. Управління запасами з використанням логістичних концепцій частин та підприємств Міністерства оборони.
8. Перспективи впровадження логістики військово-промисловим комплексом України.
9. Логістичний підхід до підготовки й участі в міжнародних виставках.
10. Шляхи підвищення ефективності управління матеріальними та іншими потоками на підприємствах ВПК.
11. Використання в логістиці сучасних інформаційних технологій з удосконалення діяльності військового підприємства.
12. Військова логістика як засіб підвищення конкурентоспроможності учасників логістичної системи.
13. Інформаційно-комп'ютерна підтримка вантажних перевезень військового призначення.
14. Логістичний менеджмент виробництва товарів військового призначення.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Історія виникнення логістики.
2. Мета, предмет і об'єкт логістики підприємств ВПК.
3. Логістичні ланцюжки.
4. Макро-, та мікрологістика.
5. Функції логістики.
6. Види логістики.
7. Парадигми логістики.
8. Основні принципи логістики.
9. Основні вимоги до логістики.
10. Об'єкти дослідження в логістиці.
11. Етапи розвитку логістики.
12. Новизна логістики.
13. Еволюція концепцій логістики.
14. Поняття матеріального потоку і логістичної операції.
15. Зв'язок логістики з маркетингом.

16. Види концепцій логістики.
17. Економічні компроміси.
18. Місце логістичного менеджменту на підприємстві.
19. Логістика підприємств ВПК.
20. Планування в логістиці.
21. Стратегія і тактика логістичної системи.
22. Принципи роботи з постачальниками.
23. Вибір постачальників.
24. Ефективність комерційних угод і зв'язків.
25. Цілі дослідження ринків.
26. Оптимізація рішень у закупівельній логістиці.
27. Засоби постачання матеріалів, що закуповуються.
28. Логістичний менеджмент виробництва.
29. Сутність стратегії постачання імпортової продукції.
30. "Інкотермз 2000".
31. Безперервність виробничого процесу.
32. Шляхи підвищення ефективності управління матеріальними потоками на виробництві товарів військового призначення.
33. Запаси в логістиці.
34. Управління запасами.
35. Планування і нормування запасів.
36. Види товарно-матеріальних запасів.
37. Сутність управління товарно-матеріальними запасами.
38. Логістичні канали та ланцюжки.
39. Передумови організації збуту товарів.
40. Логістичні посередники: класифікація і функції.
41. Дослідження ринків збуту товарів військового призначення.
42. Сутність сучасної розподільчої логістики підприємств ВПК.
43. Стратегія підвищення ефективності виробництва та збуту на ринку озброєння.
44. Канали розподілу товарів.
45. Посередники в розподільчому процесі.
46. Роль і завдання транспортної логістики.
47. Сучасні системи вантажних перевезень.
48. Критерії вибору транспорту.
49. Маршрути перевезення: методика вибору.
50. Оптимізація поставок товарів.
51. Оптимізація шляхів товароруку.
52. Інформаційний потік: види і класифікація.
53. Логістичні інформаційні системи.
54. Роль інформації у збутовій діяльності.
55. Сучасні інформаційні технології в логістиці.
56. Електронний обмін даними.
57. Сучасні логістичні інформаційно-комп'ютерні технології.

58. Штрих-кодування.
59. Поняття логістичного сервісу.
60. Об'єкти логістичного сервісу.
61. Якість сервісу і дефіцит товарів.
62. Перед- і післяпродажне обслуговування.
63. Організація логістичного обслуговування.
64. Методика добору варіантів сервісного обслуговування в логістичних системах.
65. Види сервісного обслуговування.
66. Критерії оцінки сервісного обслуговування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Александров С., Миротин Л.* Алгоритм успеха // Риск. — 1995. — № 1. — С. 33–35.
2. *Бенсон Д., Уайтхед Дж.* Транспорт и доставка грузов: Пер с англ. — М.: Транспорт, 1990.
3. *Гаджинский А. М.* Логистика: методические рекомендации к изучению тем раздела “Методологические и концептуальные основы логистики.” — М.: МАПК, 1994. — 30 с.
4. *Гаджинский А. М.* Основы логистики: Учеб. пособие. — М.: Информационно-внедренческий центр “Маркетинг”, 1999. — 230 с.
5. *Глогусь О. В.* Логістика: Навч. посіб. — Тернопіль: Економічна думка, 1998. — 166 с.
6. *Гордон М. П.* Функции и развитие логистики в сфере товарообращения // Риск. — 1993. — № 1.
7. *Исследование операций* / Под ред. Дж. Моудера, С. Элмаграби. — М.: Мир, 1981. — 712 с.
8. *Кальченко А. Г.* Логістика: Навч. посіб. — К.: Вид-во КДЕУ, 1997.
9. *Котлер Ф.* Основы маркетинга: Пер. с англ. — М.: Прогресс, 1990. — 736 с.
10. *Криковський Є. В.* Логістика підприємства. — Львів: Львівська політехніка, 1996.
11. *Криковський Є. В.* Нова економіка, нова технологія: Логістика // Діло. — 1996. — № 20.
12. *Логистика: Учеб. пособие* / Под ред. Б. А. Аникина. — М.: ИНФРА-М, 1997 — 327 с.
13. *Основы логистики: Учеб. пособие* / Под ред. Л. Б. Миротина, В. И. Сергеева. — М.: ИНФРА-М, 1999 — 200 с.
14. *Практикум по логистике: Учеб. пособие* / Под ред. Б. А. Аникина. — М.: ИНФРА-М, 1999 — 270 с.
15. *Сергеев В. И.* Логистика в бизнесе. — М.: ИНФРА-М, 2001. — 608 с.
16. *Сергеев В. И.* Менеджмент в бизнес-логистике. — М.: Филинь, 1997. — 772 с.
17. *Смехов А. А.* Введение в логистику. — М.: Транспорт, 1993. — 112 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Військова логістика”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Військова логістика”	5
Вказівки до виконання контрольної роботи	8
Теми контрольних робіт	9
Питання для самоконтролю	9
Список рекомендованої літератури	11

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерне верстання

Н. В. Медведєва
І. В. Хронюк
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-1525

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП